

Latvijas Kompartijas
Kuldīgas rajona komitejas
un Kuldīgas rajona izpildu
komitejas orgāns

PADOMJU KULDĪCA

IZNĀK TRIS REIZES NEDELĀ
Redakcija Kuldīgā, Ventspils ielā 26 18
Tālrunis 26 105
Redakcija atvērta no plkst. 9—18
Numurs maksā 15 kap.

№ 141 (1877)

Trešdien, 1956. g. 28. novembrī

12. gads

Gatavoties pārskata un vēlēšanu sapulcēm kolchozos

Nav tālu laiks, kad rajona kolchozos sāksies gada pārskata un vēlēšanu sapulces. Šīm ievērojamām kolchozu dzīves notikumiem jau laikus un rūpīgi jāgatavojas, lai sapulces nebūtu tikai formālas, bet patiešām izsmeltoši analizētu aizvadītā gada veikto darbu, atklātu trūkumus un paredzētu pasākumus straujai saimniecības attīstībai nākamajā gadā.

Aizvadītā gada rajona kolchozos notikušas lielas pārmaiņas. Vairums to savu dzīvot un darbu kārtoja pēc jauniem Statūtiem, kas izraisīja kolchoznieku radošo terosmi un deva labus rezultātus. Kolchoza „Imanta” lopkopji piena izslaukumu, salīdzinot ar pagājušo gadu, palielinājuši par 687 litriem no govs. Labus rezultātus piena izslaukumu celšanā guvuši kolchozi „Komunars”, „Uzvara”, Molotova un Raiņa vārdā nosaukto kolchozu laudis. Ievērojami palielinājušas daudzos kolchozos graudaugu un rūšiņamo kultūru ražas. Kolchoza „Uzvara” graudaugu raža ir par 5 cmt no ha lielāka nekā iepriekšējā gadā, kartupeļu — par 30 cmt lielāka.

Tomēr, gatavojoties gada pārskata un vēlēšanu sapulcēm, nevaram paļauties garām daudzām nopietnām trūkumiem, kādi vēl sastopami nevienā vien mūsu rajona kolchozā. Un tie jārunā par kolchoziem „Socialisma ceļš”, „Brīvība”, Karļa Marksa vārdā nosaukto un daudziem citiem. Šeit viss vēl nav paveikts lopus novietņu sagatavošanā ziemai, nav kārtības uzskaitē, netiek veikti pasākumi, kādi paredzēti jaunajos Statūtos.

Karļa Marksa vārdā nosauktajā kolchozā sistematiski „izsaimnieko” izstrādes dienas. Kolchoza liela nekārtība ir uzskaitē, nepareizi ievieš materiālas intereses principu.

Gatavojoties gada pārskata un vēlēšanu sapulcēm, vispusīgi jāanalizē panākumi un trūkumu cēloņi, par tiem jārunā pārskata ziņojumā, jāpaskaidro, kādus pasākumus ierakstīt lēmumā, lai šā gada kļūdas neatkārtotos.

Visos kolchozos līdz sapulcēm neatliekamajās kārtos uzskaitē un nepieciešamie dokumenti.

Lielu uzdevumi jāveic kolchozu revīzijas un inventarizācijas komisijām, kurām jāizdara visu materiālo vērtību, naudas līdzekļu norēķinu precīza inventarizācija, jāatklāj Statutu neievērošanas gadījumi, jāiesaka pasākumi to novēršanai.

Par gada pārskata sagatavošanu liela atbildība gulstas uz MTS darbiniekiem, sevišķi grāmatvežiem, instruktoriem. Lai valdes pārskats būtu vispusīgs un reāls, tā sagatavošanā jāpiedalās visiem valdes locekļiem, kolchoznieku aktīvam.

Chabarovskas novads. Smidovičkas rajona MTS mehanizatori traktoru piekabes inventāru sāka remontēt pirms ražas novākšanas. MTS noorganizēta speciāla remontētāju grupa, kura pavasarī izremontēja 75 procentus visu piekabes inventāru, tai skaitā smagās disku ecēšas, disku lobītājus, lielāko daļu sējmašīnu un kultivatoru. Remontdarbus vadīja inženieris I. S. Pritkova, kas beidzis Staļingradas lauksaimniecības institutu.

Attēlā: inženieris I. S. Pritkova (pa labi) pieņem no traktoru brigades brigadiera palīga N. Vernigora izremontētās disku ecēšas.

Labas vēstis no rajona kolchoziem

Noorganizēts agrozootehniskais pulciņš

Lauksaimniecības arteli „Sarkanā zvaigzne” noorganizēts agrozootehniskais pulciņš ar 11 dalībniekiem. Tur mācīsies lopkopes-slaucējas Mari-

ja Taube, Marija Lapsa, cūkopēja Ieva Krūmiņa un citi. Agrozootehnisko pulciņu vadīs kolchoza zootehniķe Velta Valaine.

A. Čera

Izkulti graudaugi

Diendienā kuļmašīna dūca Ždanova vārdā nosauktā lauksaimniecības arteļa otrajā lopkopības brigādē. Tur strādāja Kuldīgas MTS traktorista Kārla Berga un mašinista Jura

Vilmaņa kuļagregats. Dienā izkuļ vairāk par 6 tonnām graudu. Rezultātā vakar b. Bergmaņa vadītās II brigades laudis kuļšanu pabeidza.

I. Ozola

Sautē lopbarību

Lauksaimniecības arteli „Abava” lopkopes-slaucējas rūpjo lopbarību izbaro sautētu. Salmus sautē speciālā sautētājā aparatā. Sautētāja pie-

nākumus izpilda Fricis Grinbergs.

Lopkope-slaucēja M. Brūvere izbaro govīm pelavas tikai sautētas.

I. Sila

Paplašinās zemstikla saimniecība

Ar katru gadu lielākus ienākumus lauksaimniecības artelim „Boļševiks” dod zemstikla saimniecība. Šogad kolchoznieki tās platību palielinās par 290 kvadrātmetriem, uzceļot jaunu siltumnīcu. Jaunās siltumnīcas būvei viss sagatavots un tuvākajās dienās uzsāks būvdarbus.

Lai siltumnīcās arī ziemas apstākļos varētu audzēt salātus, sīpolus un redīsus, tajās pašlaik uzstāda centralās apkures iekārtu. Labi strādā kolchoza būvbrigade Kristapa Ciemgaļa vadībā. Ar centralo apkuri apsildīs 580 kvadrātmētru zemstikla platību.

I. Salīņa

Divu kolchozu sacensība

Kad jūlijā kolchoza „Uzvara” laudis aizbrauca uz lauksaimniecības arteli „Imanta” pārbaudīt socialistiskās sacensības rezultātus, viņi redzēja, ka imantieši ir nopietni pretinieki, sevišķi lopkopībā. Iša laikā izslaukumu ieguvē no 1 govs viņi aizsteidzās priekšā „Uzvaras” lopkopēm-slaucējām. Lai arī kā „Uzvaras” lopkopes centās neatpalikt, nekas vairs „nebija glābjams”, jo tik strauji izslaukumu pieaugumu kā imantiešiem „nebija” iespējams panākt. Un citādi tas arī nevarēja būt, jo kolchoza „Imanta” valde bija darījusi visu iespējamu, lai nodrošinātu lopus ganību periodā labu barību. Slaucamās govis saņēma gan spēkbarību, gan pietiekami daudz zaļbarības, kas bija sēta 110 ha platībā un deva iespēju govīm diennakti izbarot 60 kg zaļās masas. Ne tā tas bija kolchozā „Uzvara”. Krietni mazāk šeit bija zaļbarības, ne vienmēr pietika spēkbarības. Un tagad, rezumējot aizvadītā lopkopības gada rezultātus, redzams, ka galveno lopkopības produktu ražošanā, izņemot gaļas iegūvi uz 100 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes, uzvarējuši kolchoza „Imanta” lopkopji. Kolchozā „Imanta” no katras govs izslaukts par 215 litriem piena vairāk nekā „Uzvarā”, krietni vairāk ražots cūkgaļas uz 100 ha aramzemes. To nodrošināja ērtās cūku vasaras novietnes, ganību aploki. Un šeit „Uzvaras” valdei un lopkopjiem bija no kā mācīties.

Tā tas bija, noslēdzot lopkopības gadu. Bet lauksaimniecības gads nav vēl beidzies un kā saka: „Cāļus skaita rudeni”. Jāsaka, ka „Imantas”

Spraigā darbā un savstarpējā sacensībā aizrit gads kolchozos „Imanta” un „Uzvara”. Tuvojas lauksaimniecības gada noslēgums. Ar kādiem rezultātiem to sagaida abu kolchozu laudis, liecina sekojoši rādītāji:

LOPKOPĪBAS PRODUKTU RAŽOŠANĀ AIZVADĪTĀJĀ LOPKOPĪBAS GADĀ

	„Imanta”	„Uzvara”
Piens no 1 govs (kg)	1866	1651
Piens uz 100 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes (cmt)	189	150
Gaļa uz 100 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes (cmt)	24,5	26,1
Cūkgaļa uz 100 ha aramzemes (cmt)	20	14,3

RUDENS LAUKU DARBOS UZ ŠĀ GADA 25. NOVEMBRI (PROC.)

	„Imanta”	„Uzvara”
Kartupeļi	50	100
Cukurbietes	18	80
Rudens aršana	52	74
Kulšana	60	51
Sēklas atbēršana	57	14
Skābbarība (t)	70	210

laudim radušās pamatotas bažas par sacensības galīgajiem rezultātiem. Šo bažu pamatā ir rudens lauku darbi. Ja šodien „Uzvaras” kolchoznieki ierastos „Imantā”, tad valdei, brigadieriem un kolchozniekiem nāktos krietni sarkt par tiem 30 hektariem kartupeļu, kas vēl nenovākti. Jūlijā uzvarieši priecājās par „Imantas” cukurbietu laukiem, kur bietes, rūpīgi kopīgas, solīja lielisku ražu. Bet šodien vairs nav par ko priecāties — labā raža iesaiusi zemē un novākti tikai 4 hektari. Šeit var būt runa vienīgi par neizdarību, jo „Uzvarā” kā kartupeļu, tā cukurbietu bija vairāk un tomēr šeit novāca visus 100 ha kartupeļu un 24 ha cukurbietu. Uzvarieši negaidīja uz labāku laiku, bet slapjākās vietās izcēla kartupeļus ar dakšām un, lai arī reizēm strādāt bija ļoti

grūti, tomēr viņi guva lielu darba uzvaru.

Cukurbietu lapas uzvarieši nekavējoties ieskābēja, no tām sagatavojot vairāk nekā 100 tonnas vērtīgas skābbarības. Turpretī „Imantā” skābbarības pavisam ir tikai 70 tonnas. Un tāpēc „Imantas” lopkopēm ir ko padomāt, lai „Uzvara” slaucējas šoziem neaizsteigtos priekšā.

Pašreiz abos kolchozos kuļ un atber sēklu. Šeit krietni jāpateidzas kolchoza „Uzvara” laudim, kas sēklas atbēršanā atpaliek.

Gada beigās, rezumējot galīgos rezultātus, vērā jāņem šogad pielaiptās kļūdas, tad turpmāk rezultāti būs labāki.

A. Līpa

Arodbiedrību dzīve

KAD AIZMIRST PAŠUS DARBA DARĪTĀJUS

Šajās dienās rajona rūpniecības kombinātā notika arodbiedrības konference. Par arodbiedrības vietējās komitejas darbu pārskatu sniedza tās priekšsēdētājs b. Osmanovs.

Pārskats bez darba analīzes

Savā pārskata ziņojumā b. Osmanovs konferences dalībniekus iepazīstināja ar priecīgu vēsti:—Šogad mēs kopīgiem spēkiem esam guvuši grandiozus panākumus. Līdz 23. novembrim gada ražošanas plānu esam izpildījuši par 102,8 procentiem. Par 328 tūkstošiem rubļiem esam saražojusi virs-plāna produkciju un par 5,2 procentiem esam samazinājuši ražotās produkcijas pašizmaksu. Runājot par vietējās komitejas darbu, b. Osmanovs pastāstīja, ka notikušas 11 vietējās komitejas sēdes, bet katrā kvartālā notikušas sanāksmes, kurās apspriesta kolektīvā līguma izpildes gaita. Savā pārskatā vietējās komitejas priekšsēdētājs minēja arī daudz nepadarīta. Tā pēc kolektīvā līguma bija paredzēts vēl III ceturksnī veikt Kaltiņu dzīvojamo ēku kapitalremontu. Tani pat laika periodā vajadzēja nodot Padures ķieģeļu cepļa un vilnas apstrādes cecha strādnieku rīcībā vairākus dzīvokļus. Ne tas, ne arī vairāki citi celtniecības darbi nav veikti. Vēl b. Osmanovs pieminēja, ka slikti strādājušas dažas komisijas. Pilnīgi apsticis fizikulas un kultūrmassu darbs. Nobeigumā b. Osmanovs uzsvēra, ka šogad ievērojami uzlabojusies darba disciplina, jo par tās neievērošanu atskaites periodā ir sodīti „tikai” 26 strādājošie.

Biedra Osmanova ziņojums no sākuma līdz galam sastāvēja no faktu uzskaites. Tani nedzirdēja ne analīzes, ne kritiskas piezīmes, tādēļ debatēs par aizvadīto darbu, gan analizējot gūtos panākumus, gan kritizējot pielaistās kļūdas, runāja vairāki delegāti.

Runāts daudz, bet darīts maz

Vairāki delegāti kā no Kaltiņu, Padures ķieģeļu, tā arī no Rumbenieku kalķu dedzinātavas kritizēja līdzšinējās vietējās komitejas darbiniekus, kuri, ik ceturksņus apspriežot kolektīvā līguma izpildi, domāja vienīgi par plāna izpildi un aizmirsu pašus darba darītājus. Rezultatā iznāca tā, ka plāns tika izpildīts pirms termiņa, bet remontu un kapitālās celtniecības plāns nav izpildīts pat par pusi. Biedrs Miltovičs no Padures vilnas

apstrādāšanas cecha stāsta, ka tur dzīvokļu remonts strādājošiem atstāts pašplūsmā. Ja nepiegādās būvmateriālus savlaicīgi, tad drīz remontējamus objektus solās atstāt arī remontētāji. Par to bija vairākas reizes ziņots vietējai komitejai, bet rezultātu nekādu.

No Rumbenieku kalķu dedzinātavas kolektīva delegāts b. Aboliņš pamatoti kritizēja vietējo komiteju un administrāciju par to, ka jau 3 mēnešus sola ekskavatoru dolomīta iekraušanai transporta ierīcēs bet vēl joprojām šie solījumi netiek izpildīti.

Latvijas PSR arodbiedrības Centrālās Padomes pārstāvis b. Svarkis debatēs asi kritizēja rajona rūpniecības vietējo komiteju un administrāciju, ka neievēro darba disciplīnu. Lūk, Padures ķieģeļu cepļa strādā daudz jauniešu. Sešiem no viņiem pat vēl nav 18 gadu, bet strādā gluži kā pieaugušie — 8 stundas.

Kulturu darba vietās necienī

Debatēs delegāts b. Gausmanis, runājot par kulturu darba vietās, sacīja:—Ko mēs redzam mūsu cechos.

Viss tur ir saviests, sagrozīts, un paši tur lauzām savas kājas, taču tādu, kas censtos ieviest kārtību, nav. Par to runāja debatēs arī metalapstrādāšanas cecha vadītājs b. Edolfs, kurš stāstīja, ka darbnīcās, kur strādā vairāk nekā 20 cilvēku, nav apkalpotājas. Pašiem strādājošiem ir jākurina un jāuzkopj telpas. Taču strādnieki, cenšoties pēc plāna izpildes, aizmirst telpu apkopšanu, un bieži darbnīcās ir auksts un valda liela netīrība.

Ko gan arodbiedrības vietējā komiteja darījusi, lai to novērstu? Atklāti runājot, jāsaka, ka neko.

Līdzekļi izlietoti, bet rezultātu nav

Kolektīvā līgumā redzama vieta tikai ierādīta kultūras darbam. Administrācija apņēmas apgādāt sarkano stūrīti ar kurināmo, apgaismojumu. 1956. gada II ceturksnī bija paredzēts ierīkot pat sporta laukumu un vietējās komitejas rīkotām ekskursijām izdalīt transportu. Paredzēti arī daudzi citi vērtīgi pasākumi. Kas ir padarīts? Runājot par sarkano stūrīti, jāsaka, ka administrācija ir parūpējusies nevis par kurināmo sagādi un gaismu, bet gan par tā... likvidēšanu. Nav iekārtots arī sporta laukums. Reti kāds no

strādājošiem vasarā ir bijis ekskursijā, lai gan gribētāju bija daudz. Neskatoties uz to, ka uzņēmumā vairāk nekā 500 strādājošo, nav noorganizēts koris. Darbs neveicās arī dramatiskajā pulcīnā, bibliotēkā lasītājus var saskaitīt uz pirkstiem. Kā pavēstīja revīzijas komisijas priekšsēdētājs b. Jaunozols, tad visi līdzekļi kultūras pasākumiem ir izlietoti. Jā, divaini tas ir, bet tomēr fakts.

Par arodbiedrības biedru naudām un gruporgiem

Pārskata ziņojumā b. Osmanovs piebilda, ka šogad ievērojami augušas arodbiedrības rindas. Pašreiz arodbiedrības uzskaitē ir 385 biedri. Tas, protams, labi, taču te der atgādināt, ka vēl daudz jādara, lai iesaistītu visus strādājošos arodbiedrībā, jo to, kā iepriekš minējām, ir krietni vairāk.

Vairāki biedri neregulāri kārto biedru maksas. Ir daudzi parādnieki. Tas nozīmē, ka labāk jāstrādā gruporgiem. Bet gruporgi stāsta, ka viņus kā ievēlēja, tā arī palika. Neviens pat nepastāstīja par veikamo darbu.

Biedrs Osmanovs konstatēja, ka gruporgi ir strādājuši slikti. Nesen ievēlēja citus. Pašreiz arī viņi neveic nekādu darbu. Vaina te gulstas nevis uz viņiem vien, bet arī uz vietējās komitejas darbiniekiem, kuri „jaunos” gruporgus aizmirsuši tāpat kā „vecos”.

Konferences nobeigumā notika vēlēšanas, kurās ievēlēja jaunu komiteju. Sākot darbu, jaunajai komitejai jāanalizē iepriekšējo biedru pielaistās kļūdas un savās sanāksmēs jārunā ne tikai par ražošanas plāniem un to izpildi, bet jāpadomā arī par cilvēku — pašu darba darītāju vajadzībām, darba, sadzīves un kultūras līmeņa celšanu.

A. Sils

Skolu dzīve

Skolas darbu tuvāk praktiskai dzīvei

Padomju Savienības Komunistiskās partijas XX kongresa lēmumi tautas izglītības jautājumos izvirzīja prasību vēl vairāk tuvināt skolu socialistiskās celtniecības praksei. Tāpēc skolās pārkārtota vairāku priekšmetu (fizikas, ķīmijas, bioloģijas, matemātikas) mācīšana saskaņā ar politehniskās apmācības prasībām un ieviesti jauni mācību priekšmeti — praktiskie darbi no piektās līdz septītajai klasei un ražošanas pamati no astotās līdz vienpadsmitai klasei. Skolēniem praktiskajos darbos jāapgūst zināšanas un iemaņas koka un metāla apstrādāšanā, kā arī elektromontažas darbos.

Kā realizēti šie uzdevumi Kuldīgas I vidusskolā?

Pagājušajā mācību gadā ar skolas šefu — fabrikas „Vulkans” palīdzību iekārtojām kokapstrādāšanas darbnīcu. Šinī mācību gadā darbnīcas iekārta papildināta — iekārtots darba galds metāla apstrādei ar 15 darba vietām, iegādāta elektriskā ēvele, zāģis un citi darba rīki. Skolēni paši darbnīcās vajadzībām izgatavojuši koka āmurus, skrūvgriežus, aizzīmējamās adatas. Plauktus, kur var novietot darbarīkus, izgatavojušas sestās klases meitenes.

Šodien praktisko darbu sekmīgu norisi Kuldīgas I vidusskolā nekas nekavē.

Lūk, stunda septītajā klasē. Praktisko darbu skolotājs L. Šalkonis iepazīstina skolēnus ar lokšņu skārda apstrādi. Seko uzdevums — meitenēm izgatavot katrai cepumu veidni, bet zēniem grūzu lāpstīņu. Sprāigā darbā aizrit divas mācību stundas. Ar lielu uzmanību meitenes griež skārdu, iezīmē, loka, lodē, un, atskatot zvanam, kas vēstī mācību stundu nobeigumu, skolnieces var jau uzrādīt izgatavoto veidni, saņemot attiecīgu darba novērtējumu.

Ar lielu rūpību un darba mīlestību strādā praktisko darbu skolotājs L. Šalkonis, un rezultāti neizpaliek. Viņa audzēkņi apgūst darba iemaņas strādāt un pareizi izprast darba nozīmi mūsu sabiedrībā.

Materialā baze politehniskās izglītības realizēšanai skolā vēl tālāk jāpapildina. Tāpēc aicinājums rūpniecības — tos darba rīkus, mašīnas, detaļas, ko rūpniecības vairs nevar izmantot, nodot skolām, tā palīdzot saistīt skolas darbu ar praktisko dzīvi.

E. Doniņa,
Kuldīgas I vidusskolas mācību daļas vadītāja

MUMS RAKSTA

Ugunsdzēsēja ierosinājums

Kad pirms kāda laika nakts klusumu pēkšņi pārtrauca sīrenas skaņas, vēstot ugunsgrēku, uz nelaimes vietu aizsteidzās arī linieru fabrikas „Vulkans” ugunsdzēsēju komandas mašīna. Taču dzēšanai radās traucējumi. Alekšu upītē nebija vietas, kur nogremdēt lielo sūcvadu. Mazā sūcvada iegremdēšanai bija jālec upītē, lai padziļinātu vietu, kur ņemt ūdeni.

Aukstā laikā lēksana ūdenī, protams, nesola neko labu, un bez tam aizkavējas dzēšana. Alekšu upītē ir ļoti liela nozīme kā ūdenskrātuvei. Tāpēc manuprāt attiecīgām iestādēm vajadzētu parūpēties par to, lai upītē vietās, kur pie tās iespējams piebraukt ar mašīnu, tiktu padziļināta un būtu iespējams sūknēt ūdeni.

Ugunsdzēsējs

Nolaidīgā sētniece jāsauc pie kārtības

Tagad, kad lietus dienas mainās ar salu, daudz darba ir sētniekiem. Patikami iet patādām ielām, kas tīri noslaucītas un sala dienās apkaisītas ar smiltīm. Savu pienākumu jau vairāk nekā mēnesi ir aizmirsusi ēkas Rīgas ielā № 18 un Skolas ielā № 4 sētniece b. Reinholde, kura

šajā laikā no minēto ēku ietvju posmiem nav pat noslaucījusi netīrumus, nerunājot nemaz par apledojušo ietvju apkaisīšanu ar smiltīm.

Mēs prasām, lai nolaidīgā sētniece izbeidz slinkošanu un apzinīgi izpilda savus pienākumus.

Kuldīdznieki

Vai tā var saimniekot?

Istas kārtības nav Ždanova vārdā nosauktā kolchoza pirmajā kompleksajā brigādē. Pavīrsi šeit uzglabā lopbarību. Salmi un siens glabājas vajējos šķūņos. Ari šķūņi, kur stāv neizkultā labība, nav aizslēgti. Ir gadījumi, ka tajos „ganās” kolchoznieku vistas

un aitas. Bet brigadieris b. Neilands neuztraucas par to, ka lopbarību un labību iespējams ņemt katram, kas vien vēlas.

Vai revīzijas komisijai šķiet, ka viņai šeit nekas nav sakāms?

Kolchoznieks

PA LAIKRAKSTĀ IEVIETOTO MATERIĀLU PĒDĀM

«To nedrīkst aizmirst»

Ar tādu virsrakstu laikraksta 137. numurā bija ievietots kritisks materials par to, ka Traktoristu iela vakaros nav apgaismota.

Saņemta atbilde no Komunālo uzņēmumu kantora, ka spuldzes ieliktas un tagad ie-

la ir apgaismota. Atbildē pamatoti norādīts, ka spuldzes sasit skolnieki, nākot no skolas. Kas ir šie „sportisti”, to vajadzētu noskaidrot Kuldīgas MTS darbiniekiem. Vai to vidū nav arī viņu bērni?

Slaucējas Novikovas sasniegums

Attēlā: slaucēja pirmrindniece S. P. Novikova novada lauksaimniecības izstādē stāsta par sava darba pieredzi jaunām slaucējām L. A. Lopatinai un M. I. Kirilčenko (pa labi).

Piejūras novads. Čerpigo-vas rajona kolchozā „Iskra” strādā viena no novada pirmrindniecēm — slaucējām Sofija Petrovna Novikova. Novikova 1955. gadā no 8 govīm saņēma 11 teļus un vidējino katras izslauca 2792 litrus piena, ieguva tiesības piedalīties 1956. gada Vissavienības lauksaimniecības izstādē Maskavā. Šogad b. Novikova sasniegta vēl labākus rezultātus — viņa izslauca no katras govīs 3834 l piena.

Sevišķu uzmanību lapiem Sofija veltī ziemošanas periodā. Liela nozīme ziemošanas laikā ir pareizai lopu barošanai un to rūpīgai kopšanai. Jau pirmās ziemošanas dienās Novikova govīm izbaro rupjo barību, kukuruzas skābarību, ābolu un koncentrātus. Kūti stāvēšanas laikā katras govīs diennakts barības norma vidēji ir 8 kilogrami siens, 5 kilogrami salmi, 35 kilogrami skābarība un koncentrāti, kurus izbaro 300 g, skaitot uz 1 litru izslauktā piena. Katra govī bez tam vēl saņem 50—60 gramu sāls. Pēc govīs

atnešanās papildus ik dienas izbaro 8 kg skābarību un 2 kg koncentrātus. Šo papilddevu izbaro 10—12 dienas, tas ir, laikā kamēr turpinās piena izslaukumu pieaugšana.

Biedre Novikova pati sagatavo lopbarību: salmus un ābolu izbaro eksekšus un sautētus. Slaucēja uzmanīgi seko un novēro, kā izmaiņas piena izslaukumi pie barības devu izmaiņām. Ja izslaukumi kādai govij kritas, tūlīt slaucēja maina barības devu. Tāda lopu kopšana un barošana deva iespēju sasniegt augstus piena izslaukumus.

Ieturot fermā noteikto darba dienas režīmu, biedre Novikova ievēro govīs slaukšanu pēc noteiktas kārtības. Govis tādai kārtībai pieradušas un mierīgi gaida savu slaukšanas kārtu. Slaucēja stingri ievēro tesmens tīrību. Pirms katras slaukšanas, slaukšanas laikā un pēc tās slaucēja masē tesmeni, kas veicina tesmeņa audu attīstību un palielina izslaukumus.

PĀRRUNAS PAR DABASZINĀTNISKIEM TEMATIEM

Radio izstarojumi Visumā

Pirms 25 gadiem pirmo reizi tika atklāts, ka Piena ceļš ir radioviļņu izstarojumu avots. Šo parādību sāka sistemātiski pētīt tikai 1940. gadā, kad bija radīti speciāli radioteleskopi, kas dod iespēju radioviļņus, kuri nāk no kosmiskajiem objektiem, ne tikai uztvert, bet arī izpētīt. Tā radās radioastronomija.

Radioviļņu izstarojumu avoti izplatījuma ir ļoti dažādi. Ar astronomisko aparātu palīdzību var redzēt, ka Piena ceļš sastāv no ārkārtīgi daudz zvaigznēm, kas izveido mūsu zvaigžņu sistēmu — Galaktiku. Taču šajā sistēmā ir arī daudz izkliedētas gāzveida vielas, kas izveido milzīgus mākoņus, ko sauc par miglājiem. Koļojošie debess spidekļi izstaro ultravioletus starus. Šo staru ietekmē notiek tā saucamā starpzvaigžņu gāzu jonizēšana. Starpzvaigžņu gāzes spēj izstarot radioviļņus ar diezgan plašu diapazonu. Tātad jonizētās starpzvaigžņu gāzes ir par cēloni tam, ka Piena ceļš izstaro radioviļņus.

Liela zinātnisku interesi izraisa tas, ka radioviļņus izstaro arī starpzvaigžņu udeņradis, kas atrodas nevis jonizētā, bet gan pamatstāvoklī. Taču to nevar konstatēt ar parastām astronomiskām metodēm. Šo uzdevumu izdevās atrisināt tikai ar radioastronomijas palīdzību. Pētījot 21 centimetru garus radioviļņus, ko izstaro udeņradis, izdevās noskaidrot, cik udeņraža atrodas starpzvaigžņu telpā, kāds ir udeņraža „mākoņu” kustības raksturs un ātrums. Šie pētījumi pilnīgi apstiprināja astronomu hipotēzi par Galaktikas spirālveida uzbūvi.

Bez gāzu „mākoņiem”, kas izstaro radioviļņus, pastāv arī citi debess radiolokatoru avoti. Daudzu šo avotu daba sakumā bija diezgan noslēpumaina. Pastāvēja hipotēze, ka tie ir līdzīgi parastajām zvaigznēm, taču izstaro nevis gaismu, bet gan radioviļņus. Šīs hipotēzes rūpīga pārbaude lika zinātniekiem no tās atteikties.

Salīdzinot radiozvaigznes ar dažādiem citiem kosmiskajiem spidekļiem un izpētot to īpaš-

bas, astronomi nonāca pie secinājuma, ka daži no šiem spidekļiem ir identiski ar visai interesantu parādību paliekām. Piemēram, Vērša zvaigznāja lielā „radiozvaigzne” sava stāvokļa ziņā sakrīt ar krabjveida miglāju. Šā miglāja atklāšanas vēsture ir šāda. 1954. gadā senās Ķīnas astronomi novēroja ārkārtīgi retu parādību: pie debess pēkšņi uzliesmoja „jauna”, ļoti spilgtā zvaigzne. Bet tā mirēja neilgi. Pagāja daži mēneši, un šīs debess spideklis kļuva bālāks, bet pēc tam nodzisa pavisam. Vēlāk tieši tajā pašā vietā astronomi ieraudzīja miglainu mākonīti, kura kontūras atgādināja krabi. Mūsdienu zinātnieki šo noslēpumu atklāja. Izrādījās, ka šī zvaigzne pastāvēja arī agrāk. Ārējā izskatā tā ne ar ko neatšķiras no citām zvaigznēm, bet savu fizikālo īpašību ziņā tā pieskaitāma pie diezgan retiem zvaigžņu pasaulē objektiem. Debess spidekļu dzīles notiek dažādi procesi, kas saistīti ar liela atomenerģijas daudzuma strauju izdalīšanos. Šo procesu rezultātā zūd debess spidekļu līdzsvars. Tādā gadījumā zvaigzne var ļoti strauji palielināties, izpleties kā ziepju burbulis, nomest vienu vai vairākus gāzu apvalkus, bet pēc tam sarauļoties atkal kļūst ne ar ko neievērojama un ar neapbruņotu aci pat nesaskatāma. Tā 1954. gadā izveidojās arī krabja miglājā. Šādas it kā „jaunu”, bet patiesībā vecu īpašā tipa zvaigžņu uzliesmojumu paliekas arī ir radioizstarojumu avoti.

Šis atklājums devis iespēju izdarīt daudzus svarīgus secinājumus par vielas stāvokli gāzu miglājās, kā arī par zvaigžņu uzliesmojumu sekām. Ilgu laiku nebija zināma kosmisko staru rašanās vēsture. Bet tagad, balstoties uz radioastronomijas sasniegumiem, var domāt, ka arī šie stari rodas, uzliesmojot „jaunām” zvaigznēm.

Tomēr ne visas radiozvaigznes ir šāmrā reti debess spidekļu uzliesmojumu paliekas. Lielāki daļai no tām ir pavisam citāda daba. Ir zināms, ka veselas zvaigžņu pasaules atro-

das tik tālu no mums, ka to gaismā nonāk līdz Zemei miljonus un miljardus gadu. Tās redzamas tikai pašos spēcīgākajos teleskopos. Un, ja nerunā par dažiem īpašiem gadījumiem, tad jāsaprot, ka šo zvaigžņu radioizstarojumi nemaz neatšķiras no mūsu Galaktikas radioizstarojumiem.

Kā viens no debess „radioizstarojumiem” diezgan interesanti ir arī Saule. Konstatēts, ka galvenais radioviļņu avots ir nevis Saules apžilbinošā virsma, bet gan tās atmosfera, kas ir retiņāta un ar ļoti vāju spīdumu. Tās pētīšana ir diezgan sarežģīta. Ar neapbruņotu aci to var novērot tikai pilna Saules aptumsuma laikā. Taču šīs grūtības izdevās pārvarēt ar speciālu aparātu palīdzību. Vēl pavisam nesen par Saules atmosferu bija zināms ļoti maz. Nebija skaidrs, piemēram, kāda ir tās virsējā slāņa — vainaga temperatūra. Vainaga redzamais izstarojums šķita ļoti vājš, bet tā vielas daļiņas „tik tikko siltas”. Taču radioizstarojumi parādīja, ka vainaga vielas daļiņu temperatūra ir apmēram miljonus grādu.

1955. gadā tika atklāts pavisam jauns radioizstarojumu avots — planēta Jupiters. Tā izstarojumi ļoti līdzīgi traucējumiem, kas rodas, Zemes atmosfērā izlādējoties zibenim.

Kosmiskos objektus pētīt arī ar radiolokācijas metodēm. 1946. gadā astronomi veica Meness lokāciju un līdz ar to izmērīja tā attālumu no Zemes, lietojot jaunu metodi. Tagad plaši praktizē meteoru radiolokāciju. Tas dod iespēju novērot meteorus ne vien naktī, bet arī dienā un dažādos laika apstākļos.

Grūti paredzēt, kādus jaunus atklājumus astronomi izdarīs tuvākajā laikā. Taču droši var teikt, ka šajā darbā ārkārtīgi svarīga loma būs jaunajai zinātnei — radioastronomijai, kas attīstās ātriem tempiem.

I. Ščerbina-Samoilova,
Fizikas un matemātikas zinātņu
kandidate

Vai viņi dzīvo pareizu dzīvi?

dis. „Jaunieši taču var satikties”.

Protams, var! Bet kas tad ir šie vēlīnie „draugi” un „paziņas”? Iepazīsimies tuvāk ar dažiem.

Lūk, pie tautas nama neredzi pietāj Rūpkombināta drēbnieka Arvida Krūmiņa gaiši pelēkā „Pobeda”. Pērnavas šis pats vīrs ik pārdienas bija redzams Padurē, tikai toreiz sēdēt pie „Moskvīča” stūres. Gandrīz katru reizi viņam līdzās laimīgi smaidīdama sēdēja... Erika Beijere. Lai arī Krūmiņam nav oficiāla sieva, viņam nav nekādas tiesības to krāpt.

Pagājušajā nedēļā krājkases inspektors Fridrihs Miske bija komandējumā Vārmē. Divainā kārtā arī viņš pavisam ātri atrada „naktsmājas” tautas namā... Veikli viņš prata krājkases vadītājam iestāstīt, ka nepieciešams komandējuma pagarinājums un tā nodzīvoja krietnu laiku. Dienas lielāko daļu pavadīja klejot ar medību bisi pa kolchozu laukiem un mežiem, ciema padomē mulķīgi izrunājās par bīses nepieciešamību, taču Fridriha Miskes vārdu velti meklēt mednieku biedrības sarakstos.

Vakaros uzdevumiem „pārslogotais” darbinieks labprāt izklaidējās pie jaunajām „pa-

ziņām”, nejutot sirdsapziņas pārmētumus, ka pats tikai pirms dažiem mēnešiem nodibinājis ģimenes dzīvi.

Tomēr visbiežāk pie tautas nama apstājās kāds „Moskvīčs”. Tā numurs skaidri liecina, ka tas nepieder nevienam citam kā rūpkombināta garažas sargam Fricim Stūrim. 23 gadus vecajai Ainaī Keītei šis „siržu laužējs” tuvojas nevis ar iesācēja kautrību, bet gudri un viltīgi...

„Esmu Rūpkombināta garažas priekšnieks,” viņš lepni pavēstīja.

Lai savu rīcību attaisnotu, nekautrējās pat apmēlot savu sievu, it kā tā esot netaisna pret viņu un tāpēc nevarot vairs dzīvot. Nesaprotami, ka tāds atklājums radās tikai pēc 10 gadu kopdzīves, tad, kad pie ģimenes galda sēdies vēl trešais — meitiņa. Izmantojot naktis, kad sieva strādāja, viņš atstāj mazgadīgo bērnu vienu un aizbrauc uz Vārmī uzdzīvot. Godīga tēva, vīra jūtas viņā nespēj izraisīt sievas asaras, ne bērna raudas...

Pie tautas nama bieži redzēta arī „Pobeda” LR-26-52. Varbūt dažs no šiem „draugiem” mēģinās iebilst, taču cilvēkiem acis neaizbāzīs, patiesību nenoslēps...

„Pasaki man ar ko tu sātiecies un es pateikšu kāds tu pats esi,” saka sens sakām-vārds. Prātīgi vārdi, par kuriem vērts padomāt! Runājot par Eriku Beijeri, tie lieku reizi apstiprinājās. Vasarā šī 17 gadīgā jaunieite strādāja Lejaskurzemes izmēģinājumu un selekcijas stacijā, tomēr darbs drīzi apnika un pašā karstākajā ražas novākšanas laikā iesniedza atļūgumu, pamatojot, ka Vārmē strādāšot par tautas nama vadītāju. Tomēr līdz pat novembrim Erika nestrādāja nekur. Vienam apgalvoja, ka būšot Lepina vārdā nosauktā kolchoza kultūrde, bibliotekare, otram — ka strādāšot atbildīgā darbā Kuldīgā, trešam pateica vēl citādāk. Istenībā Erika Beijere kopš 1. novembra ir Vārmes tautas nama apkalpotāja. Viņa nelsa derīgas grāmatas, necenšas papildināt zināšanas, lai gan nav pabeigusi ne pamatskolu. Toties katru dienu stundām ilgi izmanto tautas nama telefonu un zvana uz visām pusēm, traucējot steidzamākas, nopietnas sarunas.

„Laba, enerģiska, kārtīga,” tā Aina Keīti raksturo bijušās kultūras nodaļas darbinieki. Līdzīgas atsauksmes no darba vietām dzirdamas arī

par pārējiem. Vai te nav daudz grēkots, ja cilvēkus vērtē, par viņiem spriež tikai no tā, kā tie veic darbu, neskatoties, kādi tie ir sadzīvē?

Padomju ģimenes gods ir svēts, to nedrīkst pieļaut sabrādāt kājām, aptraipīt. Tomēr parasti ir tā, ka aizmugurē gan labprāt parunā, patenko, pat pasmejas un tas arī viss. Saka, kas man daļas, kā es varu iekļauties citu personīgajā dzīvē. Vēl jo jaunāk, ja tikpat „slimīgi” dažreiz spriež arī atbildīgi darbinieki. Diemžēl, tā tomēr atgādās. Imantas ciema padomes priekšsēdētāja dzīvo otrā mājas galā, tomēr neko nav „saskatījusi”. Gluži otrādi — par minētām jauniešiem viņa izsakās pārlieku labi, lai gan pēdējā laikā tautas nama darbs pasliktinājies.

Ja mūsu dzīves ritmā vēl atrodas kāda „nezāle”, tad tā jāiznīcina ar visām saknēm. Ja cilvēkam reiz paslīd kāja — jāpalīdz piecelties, bet ja tas nenēlas laboties — jānosoda visai sabiedrībai.

Minētais gadījums nav vienīgais, kad līdzīgā kārtā izposta ģimeni, atrauj bērniem vecākus. Parasti tas notiek šī pašā „kāda man tur daļa” dēļ. Tāpēc laikā bargs vārds jāsaprot sabiedrībai.

R. Līdumleks

STARPTAUTISKAIS APSKATS

Svarīgs Padomju Savienības pasākums
miera interesēs

Padomju valdības paziņojumu atbrūņošanās un starptautiskā saspīlējuma mazināšanas jautājumā, kas 18. novembrī iespiests mūsu laikrakstos, daudzās ārvalstīs vērtē kā dokumentu ar milzīgu starptautisku nozīmi. Padomju Savienības jauno iniciatīvu miera interesēs, kas izpaužas šajā paziņojumā, dedzīgi apsveic visas pasaules mieru mīlošās tautas. Padomju priekšlikums, kas paredz visu valstu un vispirms lielvalstu bruņoto spēku samazināšanu, militāro izdevumu samazināšanu, drudžainās bruņošanās izbeigšanu un atomieroču aizliegšanu, atbalsta Ķīnas Tautas Republikas, Polijas, Čehoslovākijas un citu socialistiskās nometnes zemju sabiedriskās aprindas un valsts darbinieki. Uz šo paziņojumu ar gandarījumu atsaukusies prese un oficiālās aprindas vairākās Azijas valstīs; Indijas premjerministrs Neru paziņojis, ka Indija ir gatava visādā veidā sniegt atbalstu atbrūņošanās jautājumā.

Sevišķa nozīme Padomju Savienības paziņojumam tiek piešķirta tāpēc, ka tas atskaidrējis brīdī, kad Rietumu agresīvās aprindas veic pasākumus, kuru mērķis ir uzkurināt kara histeriju, vēl vairāk saasināt starptautisko stāvokli.

Anglijas, Francijas un Izraelas bruņotā agresija pret Ēģipti radījusi bīstamu kara perēkli Tuvajos Austrumos. Lai gan karadarbība Ēģiptē izbeigta, nevar uzskatīt, ka kara briesmas šajā rajonā būtu novērstas. Anglija un Francija ne tikai neizved savu karaspēku no Ēģiptes, bet arī turpina koncentrēt Tuvo Austrumu rajonā jaunus bruņotos spēkus. Anglija, Francija un Izraela, kā 21. novembrī paziņoja Sirijas pārstāvis Apvienoto Nāciju Organizācijā, sakopo savus bruņotos spēkus pie Sirijas — Izraelas un Jordānijas — Izraelas robežām. Tas, protams, rada jaunus draudus mieram un drošībai šajā rajonā.

Šajos apstākļos Padomju Savienības priekšlikumiem, kas

paver plašas iespējas panākt vienošanos par svarīgāko mūsdienu problēmu — atbrūņošanās, ir sevišķi svarīga nozīme. Pat daži no tiem Rietumu laikrakstiem, kas jebkuru Padomju Savienības miera iniciatīvu iztēlo par „propagandistisku manevru”, ir spiesti atzīt lielo nozīmi, kāda ir PSRS priekšlikumiem, kas izteikti Padomju valdības paziņojumā atbrūņošanās un starptautiskā saspīlējuma mazināšanas jautājumā. Piemēram, amerikāņu avīze „New York Times” aicina „saprātīgi analizēt padomju priekšlikumus”, un angļu avīze „Times” atzīmē, ka šoreiz Rietumiem „nav tik viegli vienkārši noraidīt šos priekšlikumus”.

Padomju Savienība, palīdzot uzturēt mieru, palīdzot politikai par mierīgu līdzās pastāvēšanu starp valstīm ar dažādām sabiedriskajām sistēmām, devusi jaunu ieguldījumu cīņā par mieru. Ceļš uz atbrūņošanās jautājuma praktisku atrisināšanu pavērts. Tagad savs vārds sakāms rietumvalstīm.

Rietumvalstu manevri

Kamēr Padomju Savienība veic jaunus pasākumus, lai vājinātu starptautisko saspīlējumu un likvidētu stāvokli, kas apdraud mieru, rietumvalstu valdošās aprindas cenšas, no vienas puses, novērst tautu uzmanību no Anglijas, Francijas un Izraelas agresijas un, no otras puses, atbalstīt ungāru tautas satriektās reakcionārās pagrīdes spēkus Ungārijā. Šiem nolūkiem tās mēģina izmantot Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās Asamblejas XI sesiju, kas paš-

laik notiek Ņujorkā. Amerikas Savienoto Valstu delegācija un citas delegācijas, kas iet ASV pavadā, uzspiedušas sesijas dalībniekiem tā dēvētā „Ungārijas jautājuma” apspriešanu, lai gan pats Ungārijas pārstāvis Apvienoto Nāciju Organizācijā izteicās pret šādu apspriešanu, pamatot to vērtējot to kā iejaukšanos Ungārijas iekšējās lietās un ANO Statutu pārkāpšanu.

Padomju Savienības ārlietu ministrs D. T. Šepilovs savās

runās pārliecinoši pierādījis, ka debatēm „Ungārijas jautājumā” ir vienīgs mērķis — pasliktināt starptautisko situāciju, saindēt ANO atmosfēru ar aizdomām un neuzticību, novērst pasaules sabiedriskās domas uzmanību no problēmām, kas patiešām ir vitāli svarīgas mieram, vispirms no problēmām, kas saistītas ar Anglijas, Francijas un Izraelas militāro agresiju pret Ēģipti”.

N. Čigirjs

SPORTS

Sākušās rajona
meistarsacīkstes volejbolā

Sestdien BASB „Daugava” sporta namā sākās rajona 1956. gada meistarsacīkstes volejbolā. Cīņās par rajona čempiona nosaukumu piedalās desmit vīriešu un septiņas sieviešu komandas. Lai gan komandu skaits nav mazais, tomēr jāatzīmē, ka tas varēja būt ievērojami lielāks, jo neattaisnojamo iemeslu dēļ nepiedalās Mežsaimniecības volejbolisti, kuri vēl vasarā, rajona spartakiādē ietilpstojas volejbola sacensībās, izcīnīja otro vietu (fizikultūras kolektīva priekšsēdētājs b. Meņģis), Valsts iestāžu darbinieku arodbiedrības komandas (fizikultūras kolektīva priekšsēdētājs b. Luka-Indāns), patērētāju biedrības vīriešu komanda (priekšsēdētājs b. Kapinš), „Vulkans” sieviešu komanda (b. Leitis). Vienaldzīgs pret meistarsacīkstēm ir „Vārpa” rajona padomes priekšsēdētājs b. Krauze, kurš nebija pacenties nodrošināt nevienas ciema komandas piedalīšanos.

Nepatīkamu iespaidu sacensībās atstāja dažu komandu dalībnieku nevienādie sporta tērpi. Tā, piemēram, I vidusskolas IV komandu varētu nosaukt par „raibo” komandu, jo tās spēlētāji bija tērpušies visdažādāko krāsu sporta kreklos — dažs pat virskrekla. Nevissai „glīti” izskatījās ar kritu uzrakstītie numuri IDA sieviešu komandai.

Vīriešu komandas sadalītas divās apakšgrupās, kurās komandas sacenšas pēc apla sistēmas — katrā ar katru. Pirmo divu vietu ieguvējas katrā grupā tālāk izveidos finalgrupu, kurā noskaidrosies rajona 1956. gada čempioni un 2. līdz 4. vietas ieguvēji.

Komandas, kuras savās apakšgrupās ieņēms trešo vietu, savstarpēji cīnīsies par 5. līdz

6. vietu, 4. vietas ieguvēja — par 7.—8. vietu utt.

Sieviešu komandas iedalītas visas vienā grupā, kur tāpat kā vīriešu komandas sacenšas pēc apla sistēmas.

Pirmās cīņas rādīja, ka komandu tehniskā sagatavotība ir ļoti nevienāda, kā rezultātā notika vairākas nevienlīdzīgas spēles.

Bērnu sporta skolas sieviešu komanda guva vieglu 2:0 uzvaru pret II vidusskolas volejbolistiem. Ar tādu pašu 2:0 rezultātu I vidusskolas I komanda pieveica I vidusskolas III komandu. No sieviešu komandu spēlēm spraigākā cīņa izvērtās starp patērētāju biedrības un izglītības darbinieku arodbiedrības (IDA) volejbolistiem. Līdzvērtīgā cīņā 2:1 uzvaru izcīnīja IDA pārstāves, BSS volejbolistes ar 2:0 zaudēja I vidusskolas II komandai.

Vīriešiem I apakšgrupā līdzvērtīgā cīņā ar 2:1 I vidusskolas I komanda pieveica „Vulkana” volejbolistus. IDA ar vienādu 2:0 rezultātu uzvarēja I vidusskolas III un IV komandu. I vidusskolas I komanda ar 2:0 pieveica tās pašas skolas III komandu. I vidusskolas IV komanda ar 0:2 zaudēja I vidusskolas III komandai un ar 1:2 „Vulkana” volejbolistiem.

Otrajā apakšgrupā Bērnu sporta skolas izlase ar 2:0 uzvarēja II vidusskolas I komandu. Ar tādu pat 2:0 rezultātu IDA II komanda pieveica II vidusskolas II komandu, kura savukārt ar 2:1 pārspēja I vidusskolas II komandu.

Šajā apakšgrupā spraigākā cīņa notika starp IDA II komandu un II vidusskolas I komandas volejbolistiem. 2:1 uzvaru guva II vidusskolas pārstāvji.

Sacensības turpinās.

L. Arājs

Valentīns Ovečkins

GRŪTAIS PAVASARIS

(40. turpinājums)

Slimnīcā vīņš bija stipri novājināts, melnīgnsnējā, parasti veselīgi ledegusi seja bija kļuvusi savādā pelēka, zem acīm gulēja ūsas, uz tiem, zēniskā kakla asi izspīdās ādamabols. Bet frizieris acīm redzot slimnīcā bija, un viņu šeit skuva un apcirpa regulārāk, nekā viņš to darija agrāk mājās.

Marja Sergejevna sēdēja piņā krēslā pie gultas un aplūkoja palatu. Viņas sešu gadu vecā meitiņa Veročka, uzrāpusies uz palodzes, pārlapaža žurnālus un sūkaļa konfektes, ar kurām Martinovs bija viņu pacienājis.

— Nekur slimnīcā neesmu redzējis tādu iekārtojumu, — Marja Sergejevna teica, norādot uz naktsgaldinām pārkliato mežģīņu galdautu un izšūtajiem tepīkšiem pie sienas virs gultas.

— To sleva no mājām sanesa, — Martinovs atbildēja. — Atļāva viņai palatu iekārtot pēc savas gaumes. „Ja neatļaujāt, saka, viņu ņemt mājās, lai tad vismaz šeit kaut drusku būtu līdzīgi mājām”.

— Nadežda Kirilovna bieži pie tevis iegriežas?

— Katru dienu, kad liet uz darbu „Progresā” vai mājup. Tieši pa ceļam.

— Neblēgpojes, Veročka, sēd mīlīgi. Tu ar kājām nospārdi sienu... Atvedu miltu uz rent-

ģenu. Ziemā Semidubovkā izslimoja plaušu karsoni un tagad sāks klepot. Mūsu iecirkņa ārsts deva padomu pārbaudīt ar rentģenu. Nav nekā, viss labi. Vispār viņa man vāja ar veselību. Ja man dotu atvaļinājumu kaut vai vasaras beigās, aizbrauktu ar bērniem uz Melno jūru, tur viņa atkāptos. Man tur Sevastopolē māsa, viņai vīrs jūrnīks...

No mājas lietām saruna pārgāja uz MTS, uz Dolgušinu.

— Krievs cilvēks nokļuvis mūsu rajonā, jāprecējās, ka labu direktoru mums atsūtījuši, bet pie mums iet tā, ka, baidos, viņu izēdīs no MTS, — ar skumjām stāstīja Marja Sergejevna. Katram solim seko, tā ir gaida, lai tikai kur varētu piesieties. Holodovs man saka: „Tu pārbaudi, viņam liekas, trešo mēnesi nav maksāta biedru nauda”. Pārbaudīju sarakstā — jā, iet jau trešais mēnesis. Saku Dolgušinam, viņš saķer galvu. „Pirmo reizi, saka, trīsdesmit gados, kopš esmu partijā, ar mani notiek tāds gadījums”. Tūlī samaksāja. Bet Holodovs man pārmet: „Kādēļ viņam teici? Sekretars nav priekš tā, lai atgādātu partijas biedriem, ka jāmaksā biedru nauda, pašiem jāzina. Lai būtu pagājis trešais mēnesis, tad mēs viņu būtu partijas sapulcē pamācījuši. Būtu atgādājuši par partijas disciplīnu!” Lūk, kādos apstāk-

ļos cilvēks strādā! Baidos par viņu. Un apgalbā arī jau iemantojis sev ienaidniekus. Visiem saka tālīnību acīs, neskatīdamies, patīk, vai nepatīk...

— Jā, raksturs viņam, cik redzams, tāds, ka ar viņu sadzīvot, liekas, nav viegli, — Martinovs teica.

— Bet vai tev raksturs labāks? — Borzova iesmejās. — Nezinu, kā jūs ar viņu iztīktu, ja tu tagad strādātu rajona komitejā. Viņš tev būtu sarunājis daudz nepatīkamu lietu.

— Par ko?

— Vai nu maz, par ko. Par tiem jautājumiem, ko tu esi izlaidis no redzes aploka... Nu nē, es jokoju. Tu par kritiku nebūtu apvainojies. Tu tā netricētu par savu autoritāti, kā tagad pie mums to dara Medvedjevs. Ja Medvedjevs sāks kolchoza priekšsēdētājam stāstīt, ka vajag izdarīt to vai to, bet priekšsēdētājs viņam patēlks: „Aprunāšos, rau, ar biedru Dolgušinu, redzēs, ko viņš teiks”, — tas Vasilijam Michalovičam tālīn kā nazis sirdī! Pie MTS direktora ļaudis labprātāk iet pēc padoma nekā pie viņa, rajona komitejas sekretarā! Kā to lai cles?... Es nesaprotu, Pjotr Ilarionovič, pieauguši cilvēki, komunisti, strādā atbildīgos posteņos, — kā var kaut kādas sīkas patmīlības dēļ aizmirst darbu? Nu, kaut vai nemsim ma-

ni. Jauns partijas darbinieks, Dolgušins par mani arī tā gadu divdesmit vecāks. Viņš iestājās partijā, kad es vēl biju, lūk, tāda — pamāja uz savas mēlītes pusī. — Bijis lielos amatos, būvējis rūpnīcas, vadījis ļaudis. Kādēļ no viņa neapmācīties? No tādiem ļaudīm tieši jāmacās! Viņš ir no tiem komunistiem, kuri dzīvo tautai, visus spēkus atdod darbam. Un kā viņu lemlīgojuši, Pjotr Ilarionovič, mūsu traktorist! Bet sākumā uzņēma ar neuzticību. Viņam tā rēta, sašķobīta mute, visu laiku tāda izmeļoša grimase kā birokratam, it kā viņam ar ļaudīm runāt būtu pretīgi. Un pie tam — čigāns. Neticēja, ka čigāns nopietni stāties pie lauksaimniecības. Viņam vajadzētu ar kaut ko tirgoties, vai vadīt dziesmu un deju ansambli. Bet tagad jau visi pārliecinājušies, ka, ja tādu direktoru būtu vairāk, tad varbūt arī lauksaimniecība pie mums neklibotu. Ir mil vīņu, ir cieni, ir baldās. Kolchozu priekšsēdētājus tā saņēma aiz rokas, ka viens otrs sāka tīrīt vai buntoties. Pieprasīja, lai no visiem kolchoziem viņam katru mēnesi dotu ziņas, kādas summas kolchoza priekšsēdētājam un valdes locekļiem skaitās atskaitē. Pat Opjonkins apvainojās. „Te jums, biedri Dolgušini, nav sovchozs, un es jums neesmu nodalys vadītājs, lai naudas lietās atskaitītos direktoram. Mūsu nauda, ne jūsu!” Es arī sākumā padomāju, ka te nu Christofors Daņilčs šauj pār stripu, bet viņš pārdīja lauksaimniecības ministra

pavēli — izrādās, MTS direktoram ir dotas tiesības kontrolēt kolchozu finansu lietas, tikai ne viens no iepriekšējiem direktoriem tās neizlītoja. Mīlīgi nogādāja, kamēr priekšsēdētāji ietrokšanos, un tomēr palika pie tā, lai viņam kolchoza kase būtu pārskatāma. Un tāda veldā nokēra jau divus izšķērdētājus — „Ausma” ekspedītoru un „Aktivistu” saimniecības pārziņi, viens nevarēja atskaitīties par astoņiem tūkstošiem, otrs — par divpadsmit. Sodīja un naudu pledzina par labu kolchoziem. Bet tā tas būtu vilcīs līdz atskaites beigām... Ne jau nu visi, protams, lemlīgojuši Dolgušinu. Lūk, šiem izšķērdētājiem, skaidrs, nav par ko viņu mīlēt. Paša MTS viņš arī ne visiem izdarījis pa prātam, daži ir arī ļoti neapmierināti ar viņu.

Marja Sergejevna sāka stāstīt par partijās sapulci kolchozā „Ausma”, ko bija dzirdējis no citiem, — pati viņa tajā sapulcē nepiedalījās.

Martinovs noklausījās viņu un teica:

— Par šo sapulci jau zinu. Kāds kolchoznieks man izstāstīja.

— Kas?

Martinovs norādīja ar acīm uz tukšās gultas pusī:

— Slimnieks no „Ausmas” guļ te pie manis. Suchorukovs Tichons Kondratīčs. Pagājušajā nedēļā viņu atveda ar salauztu roku.

(Turpinājums sekos)

Redaktors A. Blūms